

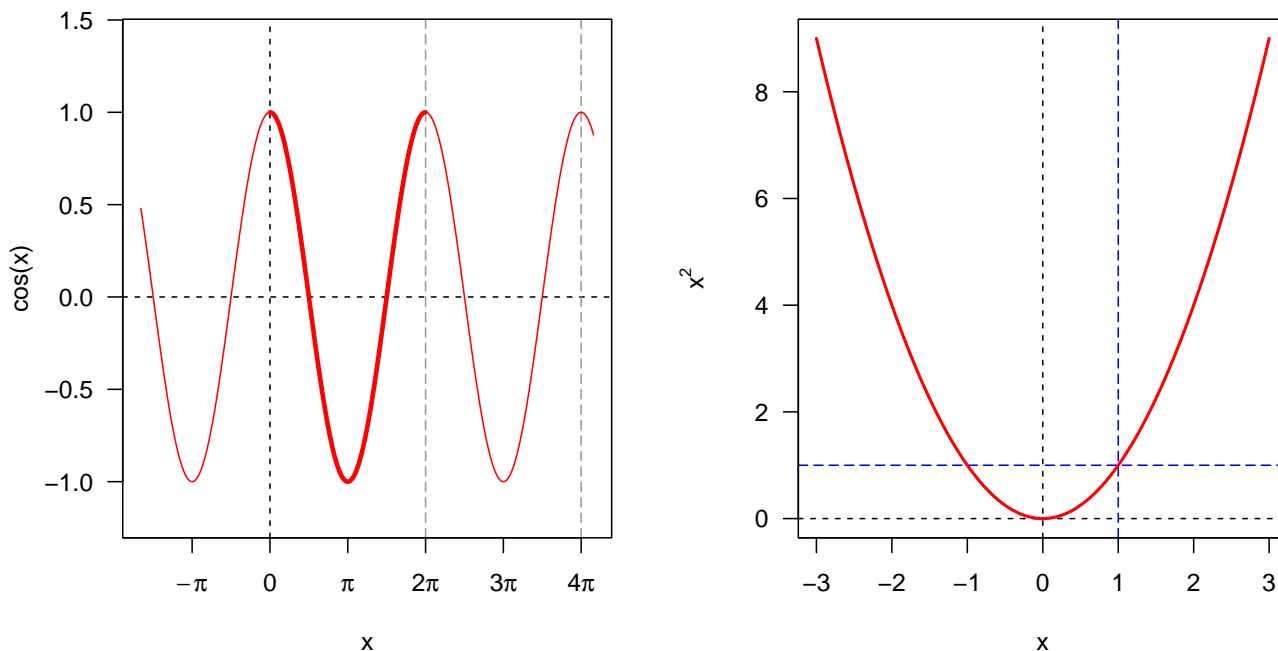
C1480: ÚVOD DO MATEMATIKY - SEMINÁŘ
TÉMA 2: LIMITY A DERIVACE

SKUPINA: C

VERONIKA HORSKÁ
PODZIMNÍ SEMESTR, 2022**2.1 Vlastnosti základních funkcí****Příklad 2.1. Základní vlastnosti funkce $\cos(x)$** Na obrázku 1 vlevo je zobrazený graf funkce $f(x) = \cos(x)$. Na základě grafu stanovte

1. definiční obor funkce $f(x)$;
2. obor hodnot funkce $f(x)$;
3. spojitost funkce $f(x)$ na celém definičním oboru, případně na vybraných subintervalech, má-li to smysl;
4. ohraničenost funkce $f(x)$ (horní / dolní / globální ohraničenost funkce $f(x)$);
5. periodicitu funkce $f(x)$, případně její periodu;
6. paritu funkce;
7. monotónnost funkce na celém definičním oboru, případně na vybraných subintervalech, má-li to smysl;
8. + uveďte limity funkce v zajímavých bodech, jsou-li nějaké.

Své závěry stručně zdůvodněte.

Obrázek 1: Graf funkce $\cos(x)$ (vlevo); graf funkce x^2 (vpravo)

Příklad 2.2. Základní vlastnosti funkce x^2

Na obrázku 1 vpravo je zobrazený graf funkce $f(x) = x^2$. Na základě grafu stanovte

1. definiční obor funkce $f(x)$;
2. obor hodnot funkce $f(x)$;
3. spojitost funkce $f(x)$ na celém definičním oboru, případně na vybraných subintervalech, má-li to smysl;
4. ohraničenost funkce $f(x)$ (horní / dolní / globální ohraničenost funkce $f(x)$);
5. periodicitu funkce $f(x)$, případně její periodu;
6. paritu funkce;
7. monotónnost funkce na celém definičním oboru, případně na vybraných subintervalech, má-li to smysl;
8. + uveďte limity funkce v zajímavých bodech, jsou-li nějaké.

Své závěry stručně zdůvodněte.

2.2 Výpočty limit**Příklad 2.3. Hornerovo schéma: Rozklad polynomu na kořenové činitele**

Rozložte na kořenové činitele následující polynomy

1. $c^2 + c - 6$ $(c - 2) \times (c + 3)$
2. $w^3 + 7w^2 + 11w + 5$ $(w + 1) \times (w + 1) \times (w + 5)$

Příklad 2.4. Limity funkcí ve vlastním bodě

Vypočítejte následující limity

1. $\lim_{z \rightarrow 5} \frac{z^2 - 5z + 4}{z - 1}$ 1
2. $\lim_{h \rightarrow 2} \frac{3^h + 3}{2^h - 4^h}$ -1
3. $\lim_{d \rightarrow 3} \frac{d^3 - d^2 - 5d - 3}{d^2 - 9}$ $\frac{8}{3}$
4. $\lim_{n \rightarrow 3} 3n^2 - 7$ 20

Příklad 2.5. Limity funkcí v nevlastním bodě

Vypočítejte následující limity

1. $\lim_{f \rightarrow -\infty} \frac{2f^2 - f}{f}$ $-\infty$
2. $\lim_{p \rightarrow -\infty} \frac{4p + 2 - 3p^2 - 2p^7}{2p^3 + p^5 - 3}$ ∞
3. $\lim_{g \rightarrow \infty} \frac{3 + g^3 + g}{3g^5 - 2g^3 - 6g + 2}$ 0
4. $\lim_{l \rightarrow -\infty} \frac{7^l - 5^l}{5^l}$ -1
5. $\lim_{m \rightarrow \infty} \frac{2 + \frac{1}{4^m}}{2 - \frac{1}{5^m}}$ 1
6. $\lim_{y \rightarrow -\infty} \frac{6^y - 2^y}{3^y}$ $-\infty$
7. $\lim_{q \rightarrow \infty} \frac{1 + 2q - q^3 + 4q^5}{q^4 + 2q^5 - q^3}$ 2
8. $\lim_{b \rightarrow \infty} \frac{4^b - 3^b}{5^b}$ 0

2.3 Výpočty derivací

Příklad 2.6. Derivace prvního řádu funkce

Vypočítejte následující derivace

1. $(d^4 + d^{-4} + d^0 - \tan(d) + e^d)'$ $4d^3 - 4d^{-5} + 0 - \frac{1}{\cos^2(d)} + e^d$
2. $\left(\frac{e^u + u^2 - 4u}{\ln(u)}\right)'$ $\frac{e^u + 2u - 4}{\ln(u)} - \frac{e^u + u^2 - 4u}{u \ln^2(u)}$
3. $((s + s^4) \ln(s) - 4s \sin(s))'$ $(1 + 4s^3) \ln(s) + s^3 + 1 - 4 \sin(s) - 4s \cos(s)$
4. $(\ln(\cos(t)) + \ln(\ln(t)))'$ $-\tan(t) + \frac{1}{t \ln(t)}$
5. $(3 \ln(a) \tan(a) + \sin(a) \cos(a))'$ $\frac{3 \tan(a)}{a} + \frac{3 \ln(a)}{\cos^2(a)} + \cos^2(a) - \sin^2(a)$
6. $(2n^6 - n^4 + 3n^3 + 5n)'$ $12n^5 - 4n^3 + 9n^2 + 5$
7. $\left(\frac{k}{(1-k)^2}\right)'$ $\frac{1+k}{(1-k)^3}$
8. $\left(\frac{-2}{\sin(2r+3)}\right)'$ $\frac{4 \cos(2r+3)}{\sin^2(2r+3)}$

Příklad 2.7. Derivace druhého řádu funkce

Vypočítejte následující druhé derivace

1. $(p^{-1} \ln(p))''$ $\frac{2 \ln(p) - 3}{p^3}$
2. $(\cos(v^2) + \sin(2v))''$ $-2 \sin(v^2) - 4v^2 \cos(v^2) - 4 \sin(2v)$
3. $(\sin(j) \ln(j))''$ $\frac{2 \cos(j)}{j} - \sin(j) \left(\ln(j) + \frac{1}{j^2}\right)$
4. $(2g^6 - g^4 + 3g^3 + 4g^2 - 5)''$ $2(30g^4 - 6g^2 + 9g + 4)$

2.4 l'Hospitalovo pravidlo

Příklad 2.8. l'Hospitalovo pravidlo

Zjistěte, zda je následující limity možné vypočítat pomocí l'Hospitalova pravidla. Pokud ano, vypočítejte je.

1. $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - x^2 + 5x - 3}{x^2 - 9}$ *l'Hospitalovo pravidlo nelze použít.*
navíc $\lim_{x \rightarrow 3^+} = \infty$; $\lim_{x \rightarrow 3^-} = -\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 3}$ neexistuje.
2. $\lim_{d \rightarrow 3} \frac{d^3 - d^2 - 5d - 3}{d^2 - 9}$ $\frac{8}{3}$
3. $\lim_{o \rightarrow -1} \frac{3o^3 - 7o^2 - 2o + 8}{4o^2 + o - 3}$ -3